Việt Nam : Sau khi rút khỏi Afghanistan Tại sao Việt Nam được ưu tiên lựa chọn?

Phụng Minh

21/8/2021

Phó Tổng thống Mỹ Kamala Harris (ảnh: Youtube/BETNetworks).

Trang Nikkei cho hay, bà Kamala Harris sẽ bắt đầu chuyến thăm đầu tiên đến châu Á với tư cách là phó tổng thống Hoa Kỳ vào cuối tuần này, với các điểm dừng dự kiến ở Singapore và Việt Nam.

Chuyến đi của bà Harris diễn ra vào thời điểm quan trọng đối với chính quyền Tổng thống Joe Biden. Taliban đã giành lại quyền kiểm soát Afghanistan sau khi Mỹ rút quân, khiến Washington phải hứng làn sóng chỉ trích.

Nikkei Asia đã liệt kê năm điều cần biết về chuyến đi sắp tới của bà Harris và ý nghĩa của nó.

Tại sao bà Harris dừng chân ở Singapore và Việt Nam chứ không phải các quốc gia khác?

Tổng thống Biden đã đưa ra quan điểm về việc thiết lập lại chính sách châu Á của Washington, vốn bị phai nhạt dưới thời chính quyền Donald Trump. Vì Đông Nam Á là trung tâm của khu vực Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương, ông Biden cũng đã cử các quan chức

chủ chốt khác đến khu vực này trong những tháng gần đây – đó là Bộ trưởng Quốc phòng Lloyd Austin và Thứ trưởng Ngoại giao Wendy Sherman.

Đặc biệt, Singapore và Việt Nam có vai trò quan trọng đối với nền kinh tế Hoa Kỳ. Singapore, với tư cách là một trung tâm tài chính khu vực, là nơi đặt trụ sở châu Á của các công ty lớn của Hoa Kỳ như Microsoft và Google. Việt Nam đang trở nên quan trọng hơn đối với chuỗi cung ứng toàn cầu, trong đó có chuỗi cung ứng chất bán dẫn, khi ngày càng nhiều công ty chuyển cơ sở sản xuất ra khỏi Trung Quốc.

Alan Chong, phó giáo sư về quan hệ quốc tế tại Đại học Công nghệ Nanyang của Singapore cho biết: “Trong ASEAN, hai quốc gia này là ổn định nhất và thân thiện nhất đối với Hoa Kỳ”. Ông chỉ ra rằng, “Hoa Kỳ muốn các quốc gia thân thiện dọc theo lãnh thổ của Trung Quốc có vị thế mạnh mẽ hơn trong việc liên kết với Hoa Kỳ”.

Việc Mỹ rút quân khỏi Afghanistan ảnh hưởng như thế nào đến chuyến thăm của bà Harris?

Khi Tòa Bạch Ốc thông báo về chuyến đi vào tháng trước, có thể không ngờ rằng chính phủ Afghanistan sẽ thất thủ ngay trước chuyến thăm của bà. Một số người nói rằng việc Mỹ rút quân khỏi quốc gia Trung Á khiến các quốc gia khác đặt câu hỏi về việc duy trì các cam kết của Washington.

Điều này có thể tăng thêm ý nghĩa cho chuyến thăm Đông Nam Á. Ông Alan Chong cho biết chuyến đi có thể giúp trấn an các đồng minh của Mỹ về cam kết của Washington, bất chấp việc Taliban tiếp quản ở Afghanistan.

Ông nói rằng việc Mỹ nhanh chóng rút quân khỏi Afghanistan đã đặt ra “nghi ngờ nghiêm trọng về độ tin cậy của các cam kết quốc phòng của Mỹ”, nhưng bà Harris có cơ hội cho các đối tác châu Á thấy rằng “Mỹ sẽ không rút lui”.

Một quan chức cấp cao của Tòa Bạch Ốc nói với các phóng viên hôm thứ Năm rằng Đông Nam Á và Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương có tầm quan trọng về mặt chiến lược và kinh tế đối với Hoa Kỳ.

Quan chức này cho biết: “Chúng tôi đã là đối tác an ninh và kinh tế mạnh mẽ của các quốc gia ở Ấn Độ – Thái Bình Dương trong hơn 70 năm, và chúng tôi là đối tác bền vững, và chúng tôi có quan hệ đối tác an ninh ngày càng tăng với các quốc gia đó. Họ muốn chúng tôi tăng cường các mối quan hệ đối tác bảo mật đó”.

Các cuộc thảo luận kinh tế sẽ tập trung vào điều gì?

Xây dựng một chuỗi cung ứng linh hoạt có thể sẽ là một chủ đề chính, trong bối cảnh toàn cầu thiếu chất bán dẫn cũng như nhu cầu về vắc xin Covid-19 và các sản phẩm y tế khác.

Theo số liệu từ CEIC, xuất khẩu của Việt Nam sang Hoa Kỳ chiếm khoảng 30% tổng lượng hàng xuất khẩu trong tháng 4, cho thấy tầm quan trọng của nước này đối với chuỗi cung ứng châu Á của Hoa Kỳ.

Các doanh nghiệp đã và đang đầu tư mở rộng năng lực sản xuất trong nước. Chẳng hạn, Intel đã tìm cách nâng cao năng lực sản xuất lắp ráp và thử nghiệm tại Việt Nam, vì họ coi quốc gia này là “một phần quan trọng trong sự hiện diện sản xuất trên toàn thế giới”.

Trong khi đó, Singapore đóng vai trò là một trong những trung tâm sản xuất chip của châu Á. Đất nước này như một cửa ngõ dẫn đến phần còn lại của châu Á, khiến cho Singapore trở thành một liên kết chuỗi cung ứng quan trọng. Trong khi đó, bà Harris sẽ tham gia vào một cuộc thảo luận bàn tròn với các “nhà lãnh đạo tư tưởng” chuỗi cung ứng vào thứ Ba.

Singapore và Việt Nam là thành viên của Hiệp định Thương mại Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP). Liệu chuyến thăm của bà Harris có làm tăng tỷ lệ Mỹ gia nhập nhóm này không?

Chính quyền ông Trump đã rút khỏi Hiệp định Đối tác xuyên Thái Bình Dương gồm 12 thành viên vào năm 2017. 11 thành viên còn lại, trong đó có Singapore, Việt Nam, Brunei và Malaysia, sau đó đã khởi động lại Hiệp định Thương mại Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương CPTPP.

Jayant Menon, thành viên cấp cao tại Viện nghiên cứu ISEAS-Yusof Ishak của Singapore, cho rằng chuyến đi của bà Harris "không chắc" sẽ dẫn đến việc Mỹ tái gia nhập CPTPP.

Ngoại trưởng Singapore Vivian Balakrishnan cũng không kỳ vọng bất kỳ bước đột phá nào trong chuyến thăm của Harris.

Ông Balakrishnan hôm 18/8 nói rằng, những cân nhắc chính trị trong nước của Hoa Kỳ khiến Tòa Bạch Ốc không thể thảo luận về khuôn khổ thương mại đa phương.

Thay vào đó, Singapore hy vọng sẽ có một số tiến bộ về thương mại kỹ thuật số, chẳng hạn như luồng dữ liệu xuyên biên giới và thanh toán điện tử mà họ đã hợp tác với Úc, New Zealand và một số quốc gia khác.

Ông Balakrishnan nói: "Chúng tôi muốn xem liệu Mỹ có thể là một phần của dự án mới nổi này cho nền kinh tế kỹ thuật số hay không".

Bắc Kinh phản ứng như thế nào về chuyến đi của bà Harris?

Đối với các nước thành viên ASEAN, cam kết sâu sắc hơn của Hoa Kỳ sẽ giúp khu vực duy trì ngoại giao cân bằng hơn, trong bối cảnh sự hiện diện của Trung Quốc ngày càng tăng. Theo Khảo sát Nhà nước Đông Nam Á 2021 của Viện ISEAS-Yusof Ishak, khoảng 76% các nhà hoạch định chính sách và các nhà lãnh đạo tư tưởng ở 10 quốc gia cho biết Trung Quốc là cường quốc kinh tế có ảnh hưởng nhất ở Đông Nam Á, so với con số 7% đối với Mỹ.

Thời báo Hoàn Cầu, cơ quan Truyền thông của nhà nước Trung Quốc bác bỏ quan điểm cho rằng chuyến thăm của phó tổng thống Mỹ sẽ ảnh hưởng đến các chuỗi cung ứng hiện có của Trung Quốc trong khu vực.

Tờ báo này viết: "Mặc dù Hoa Kỳ đang nhấn mạnh vai trò [ngày càng] quan trọng của các quốc gia Đông Nam Á như Việt Nam trong nhiều chuỗi cung ứng toàn cầu", nhưng

không thể phủ nhận rằng Trung Quốc và Đông Nam Á đang hội nhập sâu rộng về cơ sở hạ tầng công nghiệp".

https://vietluan.com.au/53233/ba-harris-tham-asean-sau-khi-linh-my-rut-khoi-afghanistan-tai-sao-viet-nam-duoc-uu-tien-lua-chon